

ДЕЙВИД БРИН

КРИСТАЛНИТЕ СФЕРИ

Превод от английски: Юлиан Стойнов, 1992

chitanka.info

1.

Беше просто щастлив шанс да ме размразят точно в годината, когато изследователска станция 992573-aa4 съобщи за откриването на добра звезда с разчупена Кристална сфера. Бях един от дванадесетте космически вълци, стоплени към живот по това време, така че естествено бе да взема участие в начинанието.

В началото не знаех нищо за това. Когато се появи фливерът, аз се катерех по склоновете на Сицилианското плато, из необятната долина, в която наскорошната ледникова епоха бе превърнала Средиземно море. Аз и още пет новосъбудени кръстосвахме и къмпингувахме из това чудо, докато се аклиматизираме към времето.

Бяхме разноцветен подбор от различни епохи, но нямаше по-стар от мене. Тъкмо бяхме приключили с посещението на руините на Атлантида, потънала преди хилядолетия, и се тътрехме по горска пътека под вечерното сияние на града-пръстен високо над нас. През вековете, които бях проспал в дълбок сън, земната реалност бе променена до неузнаваемост. В средните ширини нощта сега бе нещо доста бледичко. Към Екватора тя почти не се различаваше от деня — толкова грандиозни бяха светещите гирлянди в небето.

Не че нощта можеше вече да бъде това, което е била по времето на прадядо ми, дори ако изключим всичко, що е дело на човека. Защото още от двадесет и втори век насам съществуват Парчетата, хвърлящи разноцветни отблясъци там, където преди се виждаха галактики и слънца.

Тъй като бях размразен само от година, не се чувствах готов да питам кой век сме, камо ли да си потърся подходяща работа за този живот. Обикновено на новосъбудените се даваха десетина години, за да се запознаят и нарадват на настъпилите промени на Земята и в Слънчевата система, преди да получат възможност за избор. Това бе особено нужно на нас — космическите вълци, представителите на една почти изчезнала професия. Затова не очаквах да ме безпокоят по време на пътешествието ми като новороден. Толкова по-изненадан бях,

когато в онази вечер на гористия склон на Сицилия видях от дантелените облаци да се спуска кремавият правителствен фливер и да планира към лагера, където нашата група от скитници във времето се бе разположила за празни приказки и дрямка.

Всички станаме и го проследихме с поглед. После се заоглеждахме подозрително, зачудени кой от нас е толкова важен, че да накара винаги вежливите Световни компютри да нарушат покоя ни, изпращайки тази сълзичка тук, долу, под възвишенията на Палермо, където хич не й беше мястото.

Запазих чувствата си в тайна. Това нещо бе дошло за мене. Знаех го. Не ме питайте как. Космическият вълк ЗНАЕ някои неща. Просто така. Ние, които сме били отвъд разчупените Парчета на пропуканата Кристална сфера на Слънцето и сме се взирали през стените на други Сфери към живите светове вътре в тях...

Ние сме тези, които притискаха лица към витрината на сладкарския магазин с очи, вперени в това, което не можем да получим. Ние сме тези, които ПОЗНАВАМЕ болката от лишението, шегата, която Вселената си направи с нас.

Запътих се към площадката, където бе кацнал правителственият фливер. Така поне дадох на другарите си цел, към която да отправят упреците си. Усещах с гърба си изгарящите им погледи.

Люкът се отвори и от него излезе стройна жена. Притежаваше онзи тип статуеткова красота, която бе извън мода по време на моите четири предишни живота на Земята, но явно бе естествено дело на природата, а не на биоскулптирането.

Трябва честно да призная, че в първия миг не я познах, макар да сме били женени три пъти през тези дълги години на очакване.

Първото нещо, което разпознах, най-първото, бе, че носи нашата униформа... Униформата на Службата, която бе „нафталинизирана“ (о, какъв термин!) преди хиляди години.

Сребърно и тъмносиньо и очи, които са в тон...

— Алис — въздъхнах след дълга пауза, — нима наистина, най-накрая?

Тя се приближи и хвана ръката ми. Трябва да е усещала колко слаб и напрегнат се чувствам.

— Да, Джошуа. Една от станциите е открила друга разчупена черупка.

— И няма грешка? Това е добра звезда?

Тя разтърси глава, казвайки ДА с очите си. Черни къдрици очертаваха лицето ѝ, блестящи като следа от ракета.

— Станцията излъчи клас А сигнал — тя се усмихна. — Навсякъде около звездата има Парчета, блещукащи като тези в нашето небе. Станцията съобщи, че вътре има СВЯТ! Свят, който можем да докоснем!

Разсмях се високо. Притеглих я към себе си и се прегърнахме. По реакцията на хората зад мен можех да определя, че са от епохи, в които това не е било прието.

— Кога? Кога дойде новината?

— Разбрахме преди няколко месеца, малко след като са се опитвали да те разубедят. Един от Световните компютри настояваше да ти оставим поне година за събуждане и аз дойдох веднага, след като тя изтече. Чакали сме достатъчно дълго, Джошуа. Мойше Бок събира всички космически вълци, които са живи в епохата. Джошуа, искаме да дойдеш и ти. Нуждаем се от теб. Експедицията ни тръгва след три дни. Ще се присъединиш ли към нас?

Не беше нужно да пита. Прегърнахме се отново. И този път трябваше да преглътна сълзите си.

През последните седмици на моите скитания се бях чудил с каква професия да се захвана в този живот. Но толкова щастие... Нито за миг не бях предполагал, че ще бъда космически вълк отново! Че ще облека още веднъж униформата и ще пътувам надалече към звездите!

2

Проектът беше секретен. Правителствените психолози бяха на мнение, че човечеството не може да понесе още едно разочарование. Опасяваха се от епидемия на свръхдепресия, а някои от тях дори се опитаха да ни разубедят.

За щастие Световните компютри си спомниха за древното обещание. Много отдавна ние, космическите вълци, се съгласихме да преустановим пътешествията и събуждането на надежди в хората. В замяна милиони роботизирани изследователски станции бяха изпратени и ни бе позволено да изучаваме всички доклади за пропукани черупки.

Корабът бе почти готов, когато Алис и аз пристигнахме в Черън. Надявах се, че ще използваме „Робъртс Роджърс“ или „Поне де Леон“, два кораба, които бях командвал. Но вместо тях бяха избрали стария „Пеленор“. Беше достатъчно голям, без да е просторен.

Совалката, в която пътувахме с Алис, подмина Плутон и започна скачваща маневра. Тук, навън, на около една десета от пътя до Ръба, Парчетата блестяха в невероятно ярки, почти неописуеми цветове. Прехвърлих пилотирането на Алис и се загледах в искрящите фрагменти на разчупената Слънчева Сфера.

Черън ще да е бил средище на подобна активност, когато дядо ми е бил малко момче. Представям си тези хиляди развълнувани мъже и жени, струпани на кораба-астероид, голям колкото половин луна, изпълнени с надежди бъдещи колонисти, с животните и покъщнината си. Тези ранни изследователи са знаели, че никога не ще видят своята крайна цел. Но не са били тъжни. Не са знаели що е свръхдепресия. Те са живели с надеждата, че техните праправнуци ще достигнат един ден света, който свръхмощни телескопи са забелязали да обикаля около звездата Тау Сети.

Десет хиляди години по-късно аз гледах към гигантските Черънски Дворове, докато прелитахме над тях. Безкрайни редици от космически кораби, подредени в тях. Всеки един, носещ белезите на

епохата, в която е сътворен — кораби със сменни поколения, хибридни баржи, таран-шкипери, щурмоваци.

Всички те сега лежах там долу, всички с изключение на онези, които не са се завърнали — поради повреда, катастрофа или масово самоубийство на отчаяния екипаж.

Разглеждах най-старите модели, корабите със сменни поколения, и си мислех за времето на дядовата ми младост, когато „Търсец“ е пресякъл устремно Ръба и се е врязал с десета от скоростта на светлината във вътрешната повърхност на Кристалната сфера на Слънцето.

Така и не е разбрал с какво се сблъсква, този първи екипаж. Тъкмо са пресичали външния периметър на Слънчевата система... Облакът на Урт, където милиони комети кръжат като снежинки в поотслабналата хватка на Слънцето.

Инструментите на „Търсец“ са се взирали в този редиичък облак, докосвайки отделните, носещи се в различни посоки ледени топки. Бъдещите колонисти са потривали доволно ръце, изпълнени с желание да правят наука по време на дългото пътуване. Между многото въпроси те са искали да разрешат и загадката с масите на кометите.

„Защо — задавали са си въпроса астрономите в различни времена — всички тези ледени тела са с еднакви размери — около една миля 8 диаметър?“

Инструментите на „Търсец“ заорали в градината на познанието. Едва ли неговите пилоти са знаели, че вместо отговор ги чака сблъсък с Божията шега.

Когато се сблъскал с Кристалната сфера, в протекание на няколко светлинни минути корабът я огънал навън. „Търсец“ е имал време едва за няколко трескави лазер-послания към Земята. Знаели са само, че става нещо много странно. Нещо, което започнало да ги разкъсва, сякаш се разцепвала самата космическа материя!

След това Кристалната сфера се разчупила.

И там, където преди миг имало десет милиона комети, сега станали десет трилиона.

Никой никога не могъл да открие останките на „Търсец“. Може би се е изпарил. Почти половината човечество загинало в битката срещу кометите, така че векове по-късно, когато планетите били отново в безопасност, следите на „Търсец“ отдавна се били изгубили.

Никога не можахме да открием как, по каква случайност той е успял да пробие черупката. Сега Парчетата от нея осветяват небето. Слънцето грее в ореол от светлини, отразени от десет трилиона комети... Признак за единствената добра звезда, достъпна за човека.

— Приближаваме се — каза Алис.

Изправих се на седалката и се загледах в танца на гъвките й ръце по контролния панел „Пеленор“ изплува пред нас.

Няколко големи влекача, приключили с товаренето на колонисти, бавно се отдалечаваха от него. Десетте хиляди замразени не се нуждаеха от особено внимание по време на полета, но ако добрата звезда наистина огряваше един достъпен добър свят, щяхме да ги събудим от леденостудения им сън и доставим в техния нов дом. Заповедта на Световните компютри бе да ги будим само ако колонизирането е възможно. Вероятно бе да ни чака поредното разочарование и тогава замразените не биваше в никакъв случай да узнаят, че са пътували напразно двадесет хиляди парсека.

— Да се окачваме — промърморих нетърпеливо. — Искам да тръгваме.

Алис се усмихна:

— Винаги нетърпелив. Космическият вълк на вълците. Потърпи още ден-два, Джошуа. Скоро ще напуснем гнездото.

Нямаше нужда да й напомням, че съм чакал доста повече от нея — всъщност, повече от всички други. Преглътнах нетърпението си и се заслушах в музиката на Сферите.

3.

По мое време имаше четири начина да бъде измамен Айнщайн и два да бъде превърнат в глупак. По време на пътуването „Пеленор“ ги използва всичките. Пътят ни бе спираловиден — от „гореща дупка“ към квантова точка и колапсар. Когато пристигнахме, вече се чудех как изобщо автоматичната станция е стигнала толкова далече, да не говорим за обратния сигнал. Откритието се намираще в почти микрогалактиката Скулптор. Необходими ни бяха дванадесет години корабно време да стигнем до там.

По пътя си минахме в близост до не по-малко от двеста добри звезди, блестящи в топложълто, стабилни и самотни. И почти всичките, заобиколени от планети. На няколко пъти в свръхскопите ни се мяркаха сини, богати на вода светове, изкушаващи и недостижими.

В други времена щяхме да картографираме тези места, спрели развълнувани отвъд опасната зона, изучавайки тези земеподобни светове с нашите прибори. Готвейки се за деня, когато човечеството ще постига със знания онова, което „Търсец“ постигна с невежество.

В един от случаите спряхме и се приближихме на около два светлинни часа от една добра звезда — почти до Кристалната сфера. Може би беше глупаво да се доближаваме толкова много, но не можахме да се сдържим. Защото водният свят вътре излъчваше радиовълни!

За четвърти път попадахме на технологична цивилизация. Прекарахме една вълнуваща година в изучаване на феномена.

Но не се опитахме да влезем в контакт. Вече знаехме какво ще се случи. Всички наши станции ще се блъснат в Кристалната сфера около тази звезда. Ще бъдат разрушени, а впоследствие обвити в планини от лед — новородени комети.

Всеки фокусиран лъч, който изпратим, ще се отрази като в огледало, блокиращо опитите за комуникация с местните същества.

Поне можем да слушаме техния ефир. Кристалната сфера е едноразсочна бариера за светлинни и радиовълни на разум от всякакъв

вид.

В конкретния случай стигнахме до извода, че се касае за насекомоподобна цивилизация. Съществата отвъд нито се интересуваха, нито пък имаха концепция за космическо пътешествие. Разочаровани, оставихме автоматични наблюдатели и продължихме.

От разстояние няколко светлинни седмици целта ни бе ясно различима. Вълнението ни порасна, когато открихме, че станцията не ни е измамила. Това беше добра звезда — стабилна, стара, самотна и приятелската ѝ жълта светлина се пречупваше през бледата, блестяща аура на десет квадрилона снежинки. Нейната разчупена Кристална сфера.

— Има пълен набор планети — обяви Йен Чинг, нашият космофизик. Ръцете му ровичкаха из сензоконтейнера, напипвайки в сумрака му това, което приборите ни улавяха 8 далечината.

— Мога да почувствам три газова гиганта, около два милиона малки тела и... — той ни накара да чакаме, докато опипваше внимателно, за да се увери — ... и три малки свята!

Нададохме одобрителни възгласи. Имаше голяма вероятност поне една от планетите да е в Зоната на Живота.

— Я да видим... Има един малък свят тук, който... — Йен извади ръка от контейнера. Той пхна пръст в устата си, вкуси го за момент и завъртя очи като дегустатор на изискани вина.

— Вода — той примлясна замислено. Всички въздъгнахме щастливо.

— Да! Много вода. Вкусвам също така живот. Стандартен, базиран на аденин въглероден живот. Хммм. Освен това е хлорофилен и ляво-въртящ!

Сред развълнуваната шумотевица, която последва, Мойше Бок, нашият капитан, трябваше да вика, за да го чуем.

— Отлично! Хора, ясно е, че едва ли скоро някой от нас ще успее да заспи. Биолог Тайга, готови ли сте със списъка на замразените, които трябва да събудим, в случай че открием добър свят?

Алис извади от джоба си лист.

— Готова съм, Мойше. Имам биолози, техници, планетолози, кристалографи...

— Няма да е зле да събудите и няколко археолози и контактолози — допълни Йен сухо.

Обърнахме се и видяхме, че ръцете му са потънали отново в сензоконтейнера. Лицето му бе придобило замечтано изражение.

— Три хиляди години бяха необходими на нашата цивилизация да подреди астероидите в оптимална орбита за космически колонии. Но сравнени с тази система, ние сме аматьори. Всяко малко тяло в орбита около звездата е било трансформирано. Маршируват около нея като древни войници на парад. Не можех да си представя, че е възможно преустройство с такъв размах.

Очите на Мойше блеснаха към мен. Като оперативен офицер моята задача включваше да вляза с кораба в бой, ако „Пеленор“ попадне в беда... И да го унищожа, ако го заплашва плен.

Много отдавна бяхме стигнали до един извод. Ако добрите звезди без Кристални сфери са рядкост и мечта за обезвереното човечество, същото може да важи и за някоя ДРУГА космопътешестваща цивилизация. Ако и някоя друга раса е успяла да разчупи черупката си и сега странства като нас в търсене на отворена добра звезда, какво би направила тази раса, когато засече нашия кораб?

Какво бихме направили НИЕ? Бихме се опитали да открием добрата звезда, от която идва този кораб. И моята задача бе да попреча на другите да проследят „Пеленор“ обратно до Земята.

Кимнах на моя асистент Йоко Муруками, който ме последва до оръжейния купол. Разопаковахме контролното табло и зачакахме, докато „Пеленор“ продължи на бавен ход.

Йоко огледа таблото с недоверие. Тя очевидно се съмняваше в ефикасността дори на мега-терават лазера срещу развитата технология, описана от Йен.

Свих рамене. Скоро щяхме да разберем. Дългът ми бе изпълнен в момента, в който бях включил системата за автоматично самоунищожаване. В последвалите часове следях всичко внимателно, но не можех да се отърва от вълната дълбоки спомени, която ме заля.

4.

Тогава, в дните преди космическите кораби, преди „Търсец“ да разчупи черупката и да предизвика двестагодишната Война с кометите, в човечеството се бе пробудило недоумение, основна причина за безсънните нощи на неговите най-големи мислители.

С усъвършенстване на телескопите, с разширяване познанията на биолозите за живота и дори придобиване на умения за неговото скрояване, все повече и повече хора отправяха поглед към небето и питаха: „Къде, по дяволите, са всички?“

Огромни камери, разположени на лунната повърхност, следяха планетите около всички близки жълти слънца. Някои от данните от тези наблюдения бяха многообещаващи още в началото на ХХІ век. Философи правеха прибързани заключения, че галактиките трябва да гъмжат от живи светове.

И докато се подготвяха първите звездни кораби, мислителите започнаха да се чудят. Ако пътуването между звездите бе толкова лесно, колкото обещаваеше, защо подходящите звезди не са колонизирани вече от някой ДРУГ!

Та нали ние сме готови да започнем колонизиране. Дори при най-скромни темпове на експанзия със сигурност ще запълним галактиката с човешки поселения само след няколко милиона години.

Така че, защо това вече не се е СЛУЧИЛО? Защо никъде не се наблюдаваха следи от постоянен трафик между звездите? Защо очакваната радиомрежа от комуникации не бе засечена?

Още по-загадъчно... Защо нямаше абсолютно НИКАКВО доказателство, че Земята е била колонизирана в миналото? По онова време вече бяхме напълно сигурни, че Земята никога не е приютявала посетители от други светове.

Например, историята на предкамбрийския период.

Преди епохата на влечугите, преди дори рибите или трилобитите, или даже амебите, в мъчителната борба за изграждане основната структура на живота на Земята е имало двумилиарден

период, в който единствените живи форми са били простите едноклетъчни организми без ядро — прокариотите.

Никакви извънземни колонисти не са посещавали Земята по онова време. Знаем го със сигурност, защото иначе дори техните отпадъци биха променили историята на живота на нашата планета. Обикновена разхерметизирана тоалетна би напълнила океаните с по-висши форми на живот, за които нашите далечни едноклетъчни предшественици щяха да са лесна плячка.

Два милиарда години, без да бъдем колонизирани... А след това безмълвната пустота на радиоефира... философите на ХХІ век я нарекли Великата тишина. Надявали се, че космическите кораби ще открият отговора.

След това първият космически кораб „Търсец“ по някакъв начин разбил Кристалната сфера, чието съществуване никой не подозирал и поднесъл първото обяснение на загадката.

По време на последвалата Война с кометите сме имали малко време за философски размишления. Аз се родих в тази битка и прекарах първите си петстотин години в малки кораби, разрушавайки и отблъсквайки ледени топки, които иначе биха пресрещнали и унищожили нашите крехки светове.

Бихме могли да им оставим Земята. В края на краищата повече от половината човечество по онова време живееше в космическите колонии, които не бяха така беззащитни като тази неподвижна мишена — Земята.

Може би това би било логично. Но когато под заплаха бе поставена родната планета, човечеството полудя! Обитатели на астероидния пояс подкарваха цели градове-пръстени на пътя на ледените топки, за да спасят един свят, който познаваха само от книгите, синя точица в чернотата на Космоса. Доста време им трябваше на психолозите да обяснят защо. Тогава това изглеждаше като божествена лудост.

Накрая войната бе спечелена. Кометите бяха укротени и отново отправихме поглед навън. Построихме нови звездолети, по-усъвършенствани.

Трябваше да чакам за свободно място на дванадесетия звездолет и точно това очакване ми спаси живота.

Първите седем кораба не се завърнаха. Оставяйки след себе си възторжени съобщения за красивите сини и зелени светове, към които се приближаваха, те се забиваха в невидимите Кристални сфери и прекратяваха съществуването си. И за разлика от „Търсец“, те не постигнаха нищо със смъртта си. Кристалните сфери оставаха, след като корабите се разбиваха и превръщаха в комети.

А имахме такива надежди... макар и попарени от трагедията с „Търсец“. Най-накрая човечеството се надяваше да въздъхне свободно! Искахме да поставим наши яйца и в други кошници и за първи път да се почувстваме в безопасност. Да не се страхуваме повече от свръхпопулация, теснотия и стагнация.

И само в един миг — всички наши надежди рухнаха. Разбити в тези невидими, смъртноопасни Сфери.

Трябваше да минат векове, докато открием докъде се простират опасните зони. ЗАЩО, питахме ние. Защо Вселената е толкова жестока? Дали това не е само една лоша шега? Какви бяха тези чудовищни бариери, които обръщаха с главата надолу всички наши представи и затваряха достъпа ни до красивите и желани малки светове?

Три столетия човечеството потъна в лудост.

Аз пропуснах най-лошите години от свръхдепресията. Бях в група, която се опитваше да изучи Сферата на Тау Сети. По времето, когато се завърнах, редът до известна степен бе възстановен.

Но аз се върнах в една Слънчева система, напълно загубила покоя на своето сърце. Доста време мина, преди да чуя отново истински смях на Земята и нейните малки тела.

Аз също се пъгнах в леглото и се завих през глава в следващите неколкостотин години.

5.

Целият екипаж въздъхна с облекчение, когато капитан Бок ми нареди да включа отново предпазителите. Пуснах ръчката на самоунищожавашото устройство и се изправих. Напрежението напусна тялото ми с вълни от тръпки и Алис трябваше да ме подкрепя, докато се възвърнат силите ми.

Мойше бе дал отбой, защото системата на добрата звезда се бе оказала празна.

Ако трябва да съм по-точен, системата ГЪМЖЕШЕ от живот, но живот, напълно лишен от разум.

Големите астероиди притежаваха великолепни самоподдържащи се екосистеми, абсорбиращи слънчева светлина през огромни прозорци. Двадесет луни бяха обрасли с гори под неимоверни куполи. И никакъв трафик, никакви радио и светлинни послания. Детекторите на Йен не долавяха никакво движение на машини, нито телепатични вълни на разумни същества.

Пресичахме системата в зловеща тишина.

През онези първи столетия след Кристалната криза някои все още мислеха, че е възможно да се живее сред звездите. Повечето от жителите на Пояса твърдяха, че планетите са мръсни, тежки места. Така че, за какво са ни?

Отправиха се към ИЗТЪРСАЦИТЕ — червените гиганти, червените джуджета, бинарите и нестабилните звезди. Изтърсаците не бяха защитени с Кристални сфери. Бъдещите колонисти откриха край тях плаващи облаци от материя и се опитаха да построят летящи градове като тези у дома. Всеки опит се проваляше след няколко поколения. Колонистите просто загубваха интерес за продължаване на рода.

Психолозите най-сетне разкриха механизма на божествената лудост, помогнала ни да спечелим Войната с кометите.

Казано просто, хората можеха да живеят на астероиди, но трябваше ДА ЗНАЯТ, че наблизо има един син свят — да го виждат в

небето над тях. Наречете го слабост, но няма съмнение — не можем да живеем в открития Космос.

Трябват ни водни светове, ако искаме Вселената да ни принадлежи.

Нарекохме водния свят на тази система Търся — като чудовището, търсено от крал Пеленор, патрона на нашия кораб. Блестеше в синьо и кафяво под прозрачната пелена на облаците. С часове го обикаляхме и плачехме.

Алис събуди десет замразени — многообещаващи учени, които според Световните компютри не ще се сринат с първия порив на надеждата.

Наблюдавахме ги да се трупат около екрана, сълзи на радост се стичаха по лицата им и ние заплакахме с тях на воля отново.

6.

„Пеленор“ не би могъл да се справи сам с изследването на системата. Прекарахме цяла година във възстановяване и модифициране на античните кораби, легнали на дрейф край планетата, за да могат няколко групи да огледат далечните краища на тази система.

Към втората годишнина от пристигането ни стотици биолози кръстосваха повърхността на Търся. Изучаваха генотипа на локалната флора и фауна с вълнение и вече бяха пригостили няколко земни растения към екосистемата, без да нарушават баланса ѝ. Скоро щяха да извадят и първите животни от нашите геноконтейнери.

Инженерите, изучаващи малките тела, развълнувани докладваха, че ще съумеят да възстановят почти половината от машините, оставени от предишните обитатели.

Но с най-голямо нетърпение очаквахме доклада на археолозите. Натовариха ме с прехвърляне на тяхната екипировка, когато бях свободен от вътрешносистемни полети. Присъединих се към тях в прашните руини на Стария град, в края на Дългата долина, където подреждаха купища артефакти за каталогизиране и последващ анализ.

Научихме, че предишните обитатели са се наричали „Натарал“.

Били са почти като нас, както се очакваше — двукраки, десетопръсти, чудновати. С течение на времето свикнахме с лицата им, които ни гледаха от многобройните скулптури и картини. Съумявахме дори да различим отделни черти, деликатни, чувствителни отънъци на изражението. Когато разшифровахме езика им, научихме техните имена и малко от историята им.

За разлика от другите извънземни цивилизации, които бяхме наблюдавали от разстояние, натаралите бяха индивидуалисти и изследователи. Те също са се разпрострели в планетната си система след обществено развитие, цветущо и противоречиво като нашето.

Имали са мечти като нашите. Тъгували са по звездите, по безкрайния простор. Жадували са и за други лица, за съседи.

По времето, когато построили първия си звездолет, те вече са се били отказали от идеята за съседи. Не намерили никакъв знак, че светът им е бил посещаван. Не доловили нищо друго освен тишина от звездите.

Въпреки това, когато приключили с подготовката, изстреляли първия кораб. Няколко седмици след старта тяхната Кристална сфера се пропукала.

Повече от две седмици проверявахме отново и отново преводите.

Повече от хилядолетие бяхме търсили начин да разрушим тези смъртоносни бариери около добрите звезди... Да съумеем да контролираме това, което „Търсец“ бе постигнал случайно. И сега имахме готов отговор!

Подобно на нас натаралите са успели да разрушат само една-единствена Кристална сфера. Тяхната собствена. И моделът е бил абсолютно същият, включително Войната с кометите, която почти щяла да унищожи тяхната цивилизация.

Изводът бе очевиден. Смъртоносните бариери са разрушими, **НО САМО ОТВЪТРЕ!**

Едва бяхме осмислили тази идея, когато археолозите откриха Обелиска.

7.

Нашият най-добър лингвист, Гарсия Карденас, имаше усет за драматичност. Когато го посетихме с Алис в лагера край прясно изровения монумент, той настоя да отложим всички обсъждания на откритието до следващия ден. Вместо това ни предложиха специална вечеря, на която вдигнаха тост за Алис.

Тя се изправи и прие техните аплодисменти със сухо кимване, след което седна и продължи да кърми нашето бебе. За разлика от другите жени в експедицията, които все още се бореха с предразсъдъците си, Алис първа реактивира яйчниците си и дари нашия нов свят с дете.

Когато празненството приключи, Гарсия Карденас ми кимна и двамата се отправихме по тясната, стръмна пътека към изкопа, огрени от пояс от ярки малки тела, които натаралите бяха въвели в постоянна орбита над екваториалното небе на Търся. Накрая се приближихме към стена от блестяща смес, издигаща се високо над главите ни. Материалът, от който бе направена, ни бе напълно непознат, но едно бе сигурно — че е непроницаем за промените на времето. Върху него бяха изсечени символи, разказващи за последните дни на натаралите.

По-голямата част от написаното вече знаехме от други източници. Но самият край оставаше загадка, която ни изнервяше. Някаква ужасна чума? Бунт на мислещите машини? Загуба на контрол върху сложните биоинженерни технологии?

ТОВА, което знаехме, бе, че натаралите са страдали. Подобно на хората, те са излезли, за да видят, че Вселената е затворена за тях. Двете им големи мечти — добри места за разселване и срещи с други умове, са се разбили като Сферата около техния свят.

В мрака, в дъното на изкопа, Карденас ми бе обещал, че ще намеря всички отговори.

Заслушах се в звуците на обкръжаващата ни джунгла, докато Карденас приготвяше приборите си. Животът изобилстваше на този свят. Имаше чудесни, сложни създания, повечето от тях дело на

природата, но някои със сигурност — на биоскулптирането. В тези същества, в изкуството и архитектурата на този народ аз чувствах могъща близост. Бях сигурен, че ще мога да ги обикна.

Бях щастлив да поднеса този свят на човечеството, защото той можеше да означава спасение за него. Въпреки това съжалявах, че този народ си бе отишъл.

Карденас ме повика при сензоконтейнера, който бе монтирал в основата на Обелиска. Когато поставихме ръцете си в мрака, светлина озари повърхността на монумента. Там, където тя преминаваше, ние докосвахме и чувствахме страданието на тези последни дни за натаралите.

Погалих гладката, резонираща повърхност. Карденас ме поведе и аз почувствах Времето на Края такова, каквото натаралите искаха да бъде почувствано.

Както и ние, натаралите също са преминали през дълъг период на горчивина, даже по-дълъг от този, който сме преживели до момента. Мислели са, че Вселената им е поднесла една голяма, лоша шега.

Живот има навсякъде сред звездите. Но разум се появява рядко и израства бавно, с много фалшиви стартове. Още по-рядко успява да протегне ръка към Космоса и звездите.

Но ако не съществуваха Кристалните сфери, дори тези редки кълнове постепенно ще успеят да засеят Вселената. Видове като нашия ще се разпрострат и неминуемо ще влязат в контакт помежду си. По-възрастна раса може да се появи там, където друга тъкмо започва своя път и да помогне в преодоляване на кризисните моменти.

Ако не съществуваха Кристалните сфери...

Но не така бе тръгнало всичко. Космическите цивилизации не успяваха да се разпрострат, защото Кристалните сфери можеха да бъдат разчупени само отвътре! Каква ужасна Вселена беше това!

Или поне така бяха решили натаралите.

Но бяха избързали.

След векове, прекарани в търсене на добри звезди, разузнавателните им станции открили пет водни свята, незащитени от смъртоносни бариери.

Ръцете ми трепереха, когато докосвах координатите на тези планети. Преглъщах с труд, развълнуван от величието на дара, който ни поднасяше Обелискът. НИЩО ЧУДНО, че Карденас ме бе накарал да чакам! И аз бих постъпил така на негово място.

И тогава се зачудих къде са изчезнали натаралите? И защо? С тези пет свята духът им сигурно се е повдигнал!

Имаше някакво объркващо място върху Обелиска... Приказки за черни дупки и за Времето. Докосвах мястото отново и отново, докато Карденас следеше внимателно реакцията ми. Накрая разбрах.

— Велико яйце! — възкликнах аз. Това, което бях осъзнал, засенчваше напълно откритието за петте добри свята.

— ТОВА ли е, за което са предназначени Кристалните сфери? Не можех да повярвам.

Карденас се усмихна.

— Внимавай да не хлътнеш в теология, Джошуа. Наистина бариерите приличат на създание от висша ръка. Но това може да е по-скоро съвпадение, отколкото божествен знак.

— Всичко, което знаем, е това. Без Кристалните сфери самите ние не бихме съществували. Разумът щеше да е по-рядък, отколкото е сега. Почти нямаше да има живот сред звездите.

— Проклинахме Кристалните сфери десет хиляди години — въздъхна Карденас. — Натаралите са го правили още по-дълго, докато накрая са разбрали.

8.

Ако ги нямаше Кристалните сфери...

Мислех за това през цялата нощ. Лежах, вперил поглед в кръжащите Парчета, в отблясъците на най-ярките звезди зад тях.

Ако ги нямаше Кристалните сфери, тогава във всяка галактика щеше да царува първата раса звездни авантюристи. Дори ако повечето цивилизации бяха домошари, рано или късно щеше да се появи някоя агресивна, колонизаторска раса, това бе неминуемо.

Ако ги нямаше Кристалните сфери, тази първа раса би завладяла всички светове, които срещнеше на пътя си. Би заселила всички подходящи планети и малките тела около добрите звезди.

Две столетия, преди да открием нашата Кристална сфера, ние, хората, вече се бяхме зачудили защо това не се е случвало със Земята. Защо по протежение на трите милиарда години, когато Земята е била „райско кътче“, нито една раса не е дошла да я колонизира?

Открихме, че се дължи на смъртоносните бариери около Слънцето, те са държали нашите предшественици на безопасно разстояние, позволявайки на нашия малък свят да израсне в мир и самота.

Ако ги нямаше Кристалните сфери, първите звездни авантюристи щяха да запълнят галактиката, може би дори Вселената. Това щяхме да направим НИЕ, ако не бяха бариерите. Историята на тези светове щеше да се промени завинаги. Невъобразимо щеше да се измени цяла сложна верига от събития. И така, бариерите охраняваха световите, докато на тях се развие живот, способен да разчупи черупката отвътре.

Но какъв беше смисълът? Имаше ли смисъл да пазиш нещо младо само за да достигне до горчива, мъчително самотна зрелост.

Представям си какво е било за най-първите. Дори ако са притежавали търпението на Йов, не биха успели да открият друга добра звезда. Поне докато не се разчупи следващото яйце.

Няма съмнение, че много преди това са загубили надежда.

Сега ние, човечеството, бяхме дарени с шест красиви свята. И ако не можехме да се срещнем с натаралите, то поне можехме да се запознаем с тях чрез техните книги. И чрез тях да научим за още по-древните раси, произлезли от всеки един от петте добри свята в самотната Вселена.

Може би след още милиард години Вселената ще наподобява повече научнофантастичните клишета от времето на моя дядо. Търговски линии ще свързват множество разноцветни, интересни светове.

Но ние, подобно на натаралите, сме дошли твърде рано. Обречени сме, ако дочакаме този ден, да бъдем една от Възрастните раси.

Погледнах още веднъж към съзвездието, наречено от нас Феникс, накъдето преди милиони години са се отправили натаралите. Не можех да видя тъмната звезда, в която са изчезнали. Но знаех съвсем точно къде е разположена тя. Благодарение на техните подробни инструкции.

Обърнах се и влязох в палатката, която споделях с Алис и нашето дете, оставяйки звездите зад мен.

Предстоеше ми труден ден. Бях обещал на Алис да започна строежа на къща на хълма, недалеч от Стария град.

Тя промърмори нещо насън и се сгуши към мен, когато се вмъкнах в леглото. Бебето спеше тихо в люлката до нея. Прегърнах я и поех дълбоко въздух.

Но сънят не идваше. Продължавах да мисля за това, което натаралите ни бяха дали.

Поправка... — ни бяха заели. Можехме да използваме техните шест свята при условие, че сме грижливи към тях. С това условие ТЕ ви бяха приели от предшествениците си — Лап-Кленно,... а пък те на свой ред са ги наследили от Туузуун...

Световете бяха наши, докато ни владееше желанието за разселване, тези и всички други, които открием.

Но някой ден неминуемо ще настъпи промяната. Това първично желание ще избледнее пред безкрайната самота.

Знаех, че са прави. Някой ден, моите пра-пра, на Н-та степен внуци ще открият, че повече не могат да живеят във Вселена, в която техните гласове са единствени. Ще си стегнат багажа, ще се откъснат от тези красиви светове и ще тръгнат към тъмната звезда.

Там, всред равния хоризонт на голямата черна дупка, те ще открият натаралите, и Лап-Кленно, и Туузуун, очакващи ги в шепата на неподвижното Време.

Заслушах се във вятъра, разклащащ палатката, и изпитах завист към тези мои пра-Н-внуци. Аз поне страшно много бих искал да се срещна с тези космически скитници, толкова приличащи на нас.

О, бихме могли да почакаме няколко милиарда години до онова далечно време, когато повечето от черупките ще бъдат разчупени и Вселената ще кипи от живот. Но тогава ще бъдем променени. По необходимост ще се превърнем в една ВЪЗРАСТНА раса...

И кои същества със здрав разум биха избрали такава съдба? Колко по-хубаво е да се запазиш млад за времето, когато Вселената ще се е превърнала в чудесно място за игра!

За да дочакат този ден, расите, дошли преди нас, спят дълбоко в разтегнатото Време на черните дупки. Там вътре, те ни чакат, за да преживеем заедно тези ранни, пустинни хилядолетия на галактиката.

Усетих как последните остатъци на старата свръхдепресия изчезват, докато оценявах елегантното решение на натаралите. Толкова дълго бяхме живели с опасението, че Вселената е лош шегаджия и че нашето място в нея е на безпътни жертви. Но сега, най-накрая, моите мрачни мисли се разчупиха като черупка на яйце... Като стените на Кристална клетка.

Притеглих жена си. Тя въздъхна насън. Докато заспивах, се почувствах за първи път добре, от хиляди години насам. Почувствах се много, много млад.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.